

FREMTIDENS LANDBRUG & LANDBRUGETS FREMTID

Fagpolitisk konsulent, Flemming Bo Petersen, Jordbrugsakademikerne

En konference om landbrugets veje fremover gav anledning til en spændende debat - uden så mange svar. Men den åbnede for tilhørernes egne tanker og lagde måske kimen til nye ideer til gavn for dansk landbrug.

På KU LIFE satte Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab den 24. november fokus på landbrugets fremtid. Et populært valg i denne tid, men her var der også givet plads til optimisme. Programmet var krydret med tre succesområder: Markfrøproduktionen, DLG og pelssektoren. Hvad er på vej i EU, og hvordan kan succesen på disse tre områder være med til at fremme dansk landbrug?

Erhverv med stor betydning

Landhusholdningsselskabets præsident *Fredrik Lüttichau* indledte dagen med et par fakta. Landbruget og fødevarersektoren står for 18 pct. af omsætningen i Danmark, og mere end 14 pct. af den danske befolkning er beskæftiget inden for sektoren, herunder tilknyttede brancher. Det tegner billedet af et hoveder-

hverv, men den almindelige dansker oplever et erhverv, der går stille med dørene, og nærmest er sky i forhold til dialog. Præsidenten fandt også, at pressen havde været lidt hård ved erhvervet, og at en folkelig opbakning var af stor betydning for landbrugets fremtid. Han opfordrede derfor til øget åbenhed.

Den aktuelle anledning til at fokusere på landbrugets fremtid var naturligvis Kommissionens udspil til en fælles landbrugspolitik - CAP2013. Et skridt væk fra den landbrugsstøtte vi kender, til en ny model, der endnu kun ligger som forslag og ideer. Den skal i løbet af et par år falde på plads og være med til at sætte en væsentlig del af den økonomiske ramme for dansk landbrug fremover.

Bjarne Laustsen, Socialdemokraternes fødevarerordfører, understregede, at han også

mener, at der er en fremtid for landbruget i Danmark. Man samtidig pegede han på, at journalister havde fundet problemer hos enkelte landmænd, og at dette billede var med til at give hele befolkningen indtryk af et erhverv, som ser gennem fingre med landmænds overtrædelser på det dyreetiske område. Han fandt det vigtigt at få genskabt befolkningens opbakning til erhvervet. I hans optik er åbenhed den eneste vej til en bred folkelig opbakning.

I forhold til erhvervets behov for GMO efterlyste han de gode historier, som kan vise, hvordan GMO kan være til gavn for forbrugerne uden på nogen måde at rumme risici. Endelig var det hans holdning, at landbrugsstøtten skal afvikles i sin nuværende form. Fokus skal rettes mod støtte til vand, miljø, natur og andre forhold, hvor landbruget indirekte kan bidrage til et bedre samfund.

Fødevareminister *Henrik Høegh* indledte med at fremhæve løntilbageholdenhed som et grundlag for den internationale konkurrenceevne. Fødevareproduktionen skal fortsat være i centrum, og han fandt, at de forhindringer, der har bremset udviklingen i retning af grøn vækst, skal ryddes af vejen. Han pegede især på problemerne med at sikre producenterne af biogas et forretningsmæssigt grundlag. I Kommissionens udspil var den øgede miljøopmærksomhed i landbrugsstøtten, hvad man havde forudset, ligesom det var ministerens forventning, at man ikke fremover vil favorisere visse bedriftsstørrelser, men i højere grad skal tilpasse EU til det globale marked. Han regnede med, at de første beslutningsforslag i denne proces vil ligge klar til næste sommer.

Overordnet set havde ministeren samtidig en forventning om, at et øget globalt behov for fødevarer vil komme den effektive danske landbrugsproduktion til gode. Han var enig med

Bjarne Laustsen i, at landbruget har en stor udfordring i at opnå en folkelig opbakning.

Landbrugets eget billede

Både formand *Michael Brockenhuus-Schack* og direktør *Lone Saaby*, begge Landbrug & Fødevarer, forsøgte at tegne et billede af, hvad landbruget kan vente sig i den igangværende proces hen mod en ny fælles landbrugspolitik. Det kunne ikke blive så konkret, da forhandlingerne om den fremtidige landbrugspolitik endnu kun lå i udkast. Men der tegnede sig alligevel et klart billede:

Konkurrenceevne, effektivitet og bæredygtighed sammen med en forenkling af reglerne var rummelige målsætninger for, hvad Kommissionen havde spillet ud med. Der er derfor plads til mange fortolkninger og brug for, at Danmark er aktiv i processen med at påvirke beslutningsprocessen hen til et resultat, der er til gavn for Danmark. Det er tydeligt, at alle væsentlige landbrugslande i EU har deres egne mål for landbrugspolitikken, og i mange lande viger hensynet til fællesskabet for nationale interesser.

Lone Saaby skitserede formålet med en fælles EU landbrugspolitik: Det handler om at sikre konkurrencedygtigheden for landbrugene i EU, at sikre at produktionen sker i balance med naturen, at betale producenterne for høje standarder, at sikre åbne markeder i EU og endelig at sikre, at der ikke opstår nationale landbrugspolitikker, som står i vejen for fællesskabet.

Det er især det sidste formål, som kommer i fare, hvis man ikke kan blive enig, eller hvis store landbrugslande ikke er tilfredse med den fælles landbrugspolitik.

Lige nu handler det om, at Danmark tilsyneladende har sat sig uden for indflydelse ved at gøre sig til bannerfører for en nedlæggelse af

den fælles landbrugspolitik. Dette indtryk af Danmarks målsætning for landbrugspolitikken hænger fortsat ved, selv om fødevareministeren klart kunne fortælle, at Danmarks officielle holdninger at *omlægge* landbrugsstøtten, ikke at *nedlægge* den.

Lone Saaby satte landbrugsstøtten ind i et større økonomisk perspektiv: Landbrugspolitikken betydning i EU var faldet. Tidligere havde landbruget fyldt næsten hele EUs budget, og det var nu faldet jævnt til at omfatte 40 pct. af økonomien i EU. Samtidig udgør den samlede landbrugspolitik kun 0,4 pct. af det samlede BNP i EU-landene.

Sammenholder man dette lille tal med landbrugets og fødevarerhvervets betydning i Danmark, så kan man mene, at det er en forholdsvis lille pris, EU betaler for at holde landbrugserhvervet og fødevarerproduktionen i gang.

Tre succeshistorier

Hvordan kan markfrøproduktion, minkpelse og DLG være med til at fremme dansk landbrug? Mødets tre succeshistorier gav god inspiration, men ingen kunne konkret pege på, hvordan man kan overføre de gode historier til resten af landbruget.

Truels Damsgaard fra DLF-TRIFOLIUM fremhævede, at selv om man havde en stor international markedsandel, så er der også barrierer for udviklingen. Man kan ikke få græsprодукtionen anerkendt som efterafgrøde, og nye sorter af fodergræs med fordoblet sukkerindhold til gavn for landbruget, forbrugerne og miljøet kan ikke bruges i Danmark, fordi de er genmodificerede.

Torben Nielsen fra København Fur lagde vægt på, at man kan levere høj kvalitet, både billigere og hurtigere end man er i stand til i

Kina. Markedskræfterne har været gunstige for luksusvarer som minkpelse, og betalingsvilligheden er høj.

Fra DLG pegede formanden *Niels Dengsø* bl.a. på, at verdensmarkedet for virksomhedens produkter er domineret af genmodificerede råvarer. Det betyder, at hvis man i Danmark fremover holder fast i, at man ikke må benytte sig af disse varer, så vil der være udsigt til et forøget omkostningsniveau i landbruget. Alerede nu betaler DLG ekstra for GMO-frie råvarer. Det kan blive svært at holde sig fri af GMO, hvis man samtidig ønsker at fastholde en konkurrencekraft på det internationale marked, så længe forbrugerne ikke betaler ekstra for GMO-frie produkter.

Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab

Siden 1769 har selskabet spillet en central indel for dansk landbrug, og selskabets møder giver deltagerne en unik mulighed for at komme et spadestik dybere ned i aktuelle problemstillinger og en fornemmelse for større sammenhænge. Både historisk og fagligt. Med Tidsskrift for Landøkonomi bidrager selskabet også med endnu mere fagligt baggrundsmateriale for den løbende debat på landbrugsområdet.

